

A

Pedagógiai Programja
Helyi Tantervek – II.

Elektroakusztikus zene
Billentyűs tanszak/Klasszikus
szintetizátor

Tartalomjegyzék

A program célja:	4
A program feladata:.....	4
Előképző évfolyamok	4
1. évfolyam	4
Fejlesztési feladatok.....	4
Ajánlott tananyag.....	4
Követelmény	5
Az év végi vizsga ajánlott anyaga	5
2. évfolyam	5
Fejlesztési feladatok.....	5
Ajánlott tananyag.....	5
Követelmény	5
Az év végi vizsga ajánlott anyaga	5
Alapfokú évfolyamok	5
1. évfolyam	5
Fejlesztési feladatok.....	5
Ajánlott tananyag.....	6
Követelmény	6
Az év végi vizsga ajánlott anyaga	6
2. évfolyam	6
Fejlesztési feladatok.....	6
Hangszerismeret	6
Ajánlott tananyag.....	7
Követelmény	7
Az év végi vizsga ajánlott anyaga.....	7
3. évfolyam	7
Fejlesztési feladatok.....	7
Hangszerismeret	7
Ajánlott tananyag.....	8
Követelmény	8
Az év végi vizsga ajánlott anyaga.....	8
4. évfolyam	8
Fejlesztési feladatok.....	8
Hangszerismeret	8
Ajánlott tananyag.....	9
Követelmény	9
Az év végi vizsga ajánlott anyaga	9
5. évfolyam	9
Fejlesztési feladatok.....	9
Hangszerismeret	10
Ajánlott tananyag.....	10
Követelmény	10
Az év végi vizsga ajánlott anyaga	10
6. évfolyam	11
Fejlesztési feladatok.....	11
Hangszerismeret	11
Javasolt tananyag.....	11
Követelmény	11
Az év végi vizsga ajánlott anyaga	12
Követelmények az alapfok elvégzése után	12
A művészeti alapvizsga követelményei	12
A vizsga részei	12
A vizsga tartalma.....	12
A vizsga értékelése.....	13
Továbbképző évfolyamok	13

7. évfolyam	13
Fejlesztési feladatok.....	13
Ajánlott tananyag.....	13
Követelmény	13
Az év végi vizsga ajánlott anyaga	13
8. évfolyam	14
Fejlesztési feladatok.....	14
Ajánlott tananyag.....	14
Követelmény	14
Az év végi vizsga ajánlott anyaga	14
9. évfolyam	14
Fejlesztési feladatok.....	14
Ajánlott tananyag.....	14
Követelmény	15
Az év végi vizsga ajánlott anyaga	15
10. évfolyam	15
Fejlesztési feladatok.....	15
Ajánlott tananyag.....	15
Követelmény	15
Az év végi vizsga ajánlott anyaga	15
Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után	15
A művészeti záróvizsga követelményei	16
A vizsga részei	16
A vizsga tartalma.....	16
A vizsga értékelése.....	16
A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök.....	16

KLASSZIKUS SZINTETIZÁTOR

A program célja

- alakítsa ki a különböző billentéstechnikájú billentyűs hangszerek – akusztikus zongora, digitális zongora, szintetizátor – játéktechnikai és zenei alapjait,
- fejlessze a tanuló zenei képességeit a szintetizátor és a hozzá tartozó digitális eszközök segítségével,
- alapozza meg a klasszikus és kortárs zenei műveltséget a digitális és számítástechnikai eszközök segítségével,
- fejlessze a hangszínek iránti fogékonyságot és a hallást a különböző előadásmódok finomabb megkülönböztetéséhez.

A program feladata

- adjon áttekintést a zenetörténet billentyűs irodalmáról, és ne zárkózzon el a jazz– és tánczene kiemelkedő alkotásaitól sem,
- foglalkozzon a szintetizátorra írott eredeti művekkel és átiratokkal, alakítsa ki az ezek interpretálásához szükséges játéktechnikai és stílusbeli jártasságot,
- ismeresse meg a hangszer technikai sajátosságait, hangtechnikai alapelveit,
- teremtse meg már az alsóbb évfolyamokon is az aktív kamarazenélés, zenekari játék lehetőségét,
- alakítson ki jó improvizációs készséget, ösztönözze a tanulót zenei fantáziájának kiélésére,
- készítsen fel a számítógépes zenei alkalmazások kreatív használatára,
- adjon lehetőséget a későbbi szintetizátor előadóművészi, illetve zeneszerzői pályára való felkészülésre.

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam

A hangszeres előkészítő évfolyam az előképzős tanulók számára nyújthat lehetőséget arra, hogy elkezdhessék hangszeres tanulmányaikat, és életkori sajátosságaiknak megfelelő előkészítést biztosítson a további hangszeres évfolyamok elvégzéséhez

Fejlesztési feladatok

- Karos ejtegetés
- Karos staccato
- Legato játék
- Az ujjak kéztőből való, önálló mozgása
- A hüvelyk- és a kisujj megfelelő tartása
- Ismerkedés a hangszerrel
- A klaviatúra, a hangok elhelyezkedése
- A szintetizátor és a zongora összehasonlítása
- A hangszer ki- és bekapcsolása, a hangszínváltó gombok használata
- A játszott dallamok, dalocskák megszólaltatása különböző hangszíneken
- Az első félévben hallás utáni játék, a második félévben a legegyszerűbb kottaképek játéka
- Az alapvető metrumérzék kialakítása
- Játék a hagyományos zongoratechnikáktól eltérő gesztusokkal (tenyeres, alkaros stb.)
- Környezetünk hangszíneinek megismertetése

Ajánlott tananyag

Aszalós Tünde: A zongorázó gyermek I.
Józsefné – Szmrecsányi: Zenei előképző
Füzesi Zsuzsa: Daloskönyv

Követelmény

Játsszon a tanuló megfelelő kéztartással.

Tudjon játszani hallás után, illetve kottakép alapján egyszerű bi-, tri-, tetra-és pentachord (–ton) hangkészletű dallamokat, egy kézzel.

Legyen képes egyszerű hangszínváltásokra.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két egyszerű gyermekdal, népdal, vagy más dallam lejátszása lehetőleg kotta nélkül

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Karos staccato
- Legato játék
- Az ujjak kéztőből való, önálló mozgása
- A hüvelyk- és a kisujj megfelelő tartása
- A szintetizátor és a zongora összehasonlítása
- A hangszínváltó gombok használata
- A játszott dallamok, dalocskák megszólaltatása különböző hangszíneken
- Az alapvető metrumérzék kialakítása, fejlesztése
- Játék a hagyományos zongoratechnikáktól eltérő gesztusokkal (tenyeres, alkaros stb.)
- Környezetünk hangszíneinek megismertetése

Ajánlott tananyag

Aszalós Tünde: A zongorázó gyermek I.

Józsefné – Szmrecsányi: Zenei előképző

Füzesi Zsuzsa: Daloskönyv

Követelmény

Játsszon a tanuló megfelelő kéztartással.

Tudjon játszani hallás után, illetve kottakép alapján egyszerű bi-, tri-, tetra-és pentachord (–ton) hangkészletű dallamokat egy kézzel, két kézzel.

Legyen képes egyszerű hangszínváltásokra.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két egyszerű gyermekdal, népdal, vagy más dallam lejátszása lehetőleg kotta nélkül

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

A klasszikus szintetizátor tanítási anyaga általában a zongora szak anyagához igazodik, hiszen a hangszer annak édes gyermeke. A játéktechnikai követelmények valamelyest enyhébbek, tekintettel arra, hogy a speciális hangszerismeret anyagát is el kell sajátítania a tanulóknak.

Fejlesztési feladatok

- Érintésvédelmi ismeretek
- Ismerkedés a hangszerrel
- A klaviatúra, a hangok elhelyezkedése
- A szintetizátor és a zongora összehasonlítása
- A hangszer ki- és bekapcsolása, a hangszínváltó gombok használata
- A glissando-kerék, a modulációs-kerék és a billentyű-utánnyomás megismertetése
- Játék a hagyományos zongoratechnikáktól eltérő gesztusokkal
- Környezetünk hangszíneinek megismertetése

- Kétkezes játék ellenmozgással és párhuzamos mozgással
- Fekete billentyűs skálajáték külön kézzel, egy-két oktáv terjedelemben
- Az első félévben javarészt hallás utáni játék, a második félévben egyszerűbb kottaképek játéka
- A játszott dallamok, dalocskák megszólaltatása különböző hangszíneken
- Egyszerű ritmikai improvizációk
- A kérdés–felelet formai technika
- Kérdés–felelet improvizációk
- Kottaolvasás rögzített ritmus–patternek (osztinátók) segítségével

Ajánlott tananyag

Aszalós Tünde: A zongorázó gyermek I–II.
Józsefné – Szmrecsányi: Zenei előképző
Hernádiné – Inselt – Fantóné – Komjáthyiné – Máthéné: Zongoraiskola I.
Bartók: Mikrokozmosz I.
Füzesi Zsuzsa: Daloskönyv; Eszterlánc
A „Kezdők muzsikája” sorozat különböző kötetei
ROLAND PIANO ISM– Skills Book I.

Követelmény

Játsszon a tanuló megfelelő kéztartással.
Tudjon játszani hallás után, illetve kottakép alapján egyszerű bi–, tri–, tetra–és pentachord (illetve –ton) hangkészletű dallamokat egy, illetve két kézzel.
Legyen képes önálló hangszínváltásokra, egyszerű ritmikai és kérdés–felelet improvizációkra.
Tudjon rögzített kísérettel együtt játszani.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két egyszerű gyermekdal, népdal, vagy más dallam lejátszása

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A különböző akusztikus hangszerek hangzásának, játékmódjának megismerése
- Hangszintézis– kezdeti elemeinek elsajátítása
- A két kéz függetlenítésének folytatása ritmikai és dinamikai síkon
- A karos ejtegetés, karos staccato és legato játék biztonságossá tétele
- Kétkezes játék bonyolultabb kísérőszólammal
- Előre rögzített (programozott) ostinátókra ritmus–, illetve dallamrögtönzések
- A II–V–I–es skálajáték előkészítése (harmóniakíséretes skálajáték)
- A tizenhatod értékű hangok és a velük alkotott ritmuscsoportok
- A ritmusképletek – szinkópa, éles és nyújtott ritmus – transzpozíciói (augmentálása, diminuálása)
- Kottaolvasás negyed és fél mérőekkel – a mérőket a szintetizátoron beállított ütőhangszerekkel szólaltatjuk meg
- Játék lapról olvasó oktató szoftverrel
- Előre rögzített kísérettel kamarazenélés
- Nehezebb ritmikus improvizációk és egyszerűbb dallami figurációk gyakorlása
- Hosszabb kérdés–felelet improvizációk (esetleg 2 tanulóval, egymásnak adva a dallamokat)
- Egyszerű hangszerelési gyakorlatok

Hangszerismeret

- A Display kezelése
- A kurzormozgató billentyűk használata
- A numerikus gombok használata
- Az Up–Down, a Page (lapozó) és egyéb speciális gombok használata
- Hangbankok kezelése – GM – hangkészlet
- MIDI összeköttetés, a MIDI és a DIN csatlakozó összevetése
- Érintésvédelmi kérdések, elektromos veszélyek

Ajánlott tananyag

Aszalós Tünde: Zongorázó gyermek I–III.
Hernádiné – Inzelt – Fantóné – Komjáthyiné – Máthéné: Zongoraiskola I–II.
Bartók: Mikrokozmosz I.
Teőke: Válogatott etűdök I.
A „Kezdők muzsikája” sorozat különböző kötetei:
Gonda János: A rögtönzés világa I.
ROLAND PIANO ISM – Skills Book I.

Követelmény

Tudjon a tanuló biztonságosan játszani egyszerű kétkezes darabokat. Legyen képes előre rögzített szólammal – pl. *ROLAND ISM* – együtt játszani, illetve egyszerű két–három hangszeres kamarazenélésben részt venni. Tudjon negyed és fél mérővel jó tempóban kottát olvasni. Tudjon adott dallamra ritmikus és egyszerűbb dallam improvizációkat készíteni.

Ismerje hangszer alapvető technikai sajátosságait, tudja kezelni a technikai képzésről szóló részben megadott funkciókat.

Tudjon javaslatot tenni egyszerű darabok hangszerelésére.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– két szóló– és egy kamaradarab eljátszása az ajánlott tananyag nehézségi szintjén

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hangszintézis–elemek használatának bővítése
- Hangszercsoportok hangbeállításainak, és azok játékmódorának, játékstílusának megismerése
- A II–V–I–es skálajáték rendszeres gyakorlása
- Az éneklő legato játék és a staccato technika tökéletesítése alkalmas hangszínek, hangzások segítségével
- Kettősfogasok, hangzatbontás
- Gyakorlás digitális és akusztikus zongorán
- Ismerkedés a klasszikus táncok világával
- A háromtagú forma
- Előre rögzített kísérettel kamara
- A tanult darabok rögzítése és elemzése szekvenszer segítségével
- Könnyű kamaraátiratok készítése
- Improvizációs játékok a háromtagú formával
- Szintetizátorzene–szerzőktől egy–egy mű elemzése
- Játék lapról olvasó oktató szoftverrel

Hangszerismeret

- A Mód–választó gombok, a single–dual, a mono–poli funkciók és azok használata (a használt szintetizátor adottságaihoz alkalmazkodva)
- A Program, Edit Program, Combi, Edit Combi funkciók (hang, hangszerkesztés, kombináció, kombináció szerkesztés)
- A hangkeltés, az oszcillátor
- Az EG–burkológörbe fogalma
- A transzponálás, a billentyűzet transzponálhatósága
- MIDI kapcsolatok (IN, OUT, THROUGH), OMNI ON mód
- A billentyűs hangszercsoport hangszereinek áttekintése
- A szintetizátor története: a korai szintetizátorok (lehetőleg zenehallgatással egybekötve)

Ajánlott tananyag

Aszalós Tünde: A zongorázó gyermek II–III.
Hernádiné – Inselt – Fantóné – Komjáthyiné – Máthéné: Zongoraiskola II.
Bartók: Mikrokozmosz II.
Bartók: Gyermekeknek I.
Teőke: Válogatott etűdök II.
Régi táncok gyermekeknek (Hernádi – Komjáthy)
A „Kezdők muzsikája” sorozat különböző kötetei:
ROLAND ISM – Skills Book II.
Burgmüller: Easy and progressive studies for the Piano
Gonda János: A rögtönzés világa I.

Követelmény

A tanuló legyen képes az ajánlott anyag szintjének megfelelő darabok technikailag és zeneileg helyes előadására, az egyéni adottságok figyelembe vételével.

Billentéstechnikája, érzékenysége fejlődjen tovább. Tudja előadni darabját más billentyűs hangszeren is. Tudjon MIDI-s hangszereket összekötni.

Kamarazenélésére legyen jellemző a társakra való megfelelő odafigyelés. A hangszintézis alapjainak megismerésével tudjon a preset hangszínekből kiindulva egyszerű editálásokat elvégezni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két szóló- és egy kamaradarab eljátszása az ajánlott tananyag nehézségi szintjén

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- „Klasszikus” szintetizátorzene–szerzők műveinek interpretálása
- A hangszintézis használt elemeinek bővítése
- A gyors (kiszórt) staccato gyakorlása pengetős hangzások utánzásának segítségével
- Hangzatabontások, hangzاتفogások
- Polifon szerkesztésű zenék megfelelő frazeálása
- A pedálok használata
- A billentyű–utánnyomás (aftertouch) használata
- Barokk és klasszikus táncok előadása
- A jellegzetes barokk hangzások – csembaló, orgona, klavikord – tanulmányozása
- Bonyolult ritmusanyagok tanulmányozása komputergrafikus megjelenítéssel
- A II–V–I-es skála folytatása C–, B–, Asz–, Fisz– és E–dúrig
- A II–V–I-es skála fordított kezes gyakorlása (jobb kézzel harmóniák, bal kézzel skála)
- A kamaraórák keretén belül az ajánlott anyag nehézségi fokához igazodó kamaradarabok előadása
- Az előadott művek rendszeres átvitele akusztikus, illetve digitális zongorára
- Improvizációs gyakorlatok patternek segítségével
- A kottaolvasó készség fejlesztése oktató szoftver segítségével

Hangszerismeret

- Az ADSR görbék tanulmányozása és szerkesztése a burkológörbéről szerzett ismeretek felhasználásával
- A hangkeltő rendszer hangerő burkológörbe (ADSR) szerkesztése
- A GLOBAL (az egész hangszerre vonatkozó) beállítások áttekintése, klaviatúra–megosztás
- A vonós hangszercsoport hangszereinek áttekintése, azok megfelelő használata
- MIDI–vezérlés, MIDI–csatornák, OMNI Off mód
- A szintetizátor története: a 60–as, 70–es évek hangszerei
- A szintetizátorok megszólaltatására hivatott hangtechnikai rendszerek általános áttekintése

Ajánlott tananyag

Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok
Bartók: Gyermekeknek I–II.
Bartók: Mikrokozmosz III.
Bach: 18 kis zongoradarab
Régi táncok zongorára
Aszalós Tünde: A zongorázó gyermek III. (kamaraanyagként is)
A „Kezdők muzsikája” sorozat különböző kötetei:
ROLAND ISM – Skills Book II.
ROLAND ISM – Mozart
P. Wedgwood: It's never too late to play Piano I.
Burgmüller: Easy and progressive studies for the Piano
Gonda János: A rögtönzés világa I.
MIDI szakirodalom:
Pl. Sík – Gerényi: MIDI alapozás – MIDI protokoll
Bajusz – Bors: A PC-k hangja
Simon Collin: Így működik a számítógépes multimédia
Kortárs zeneszerzők (Vangelis, Jan Michael Jarre, Isao Tomita, Rick Wakeman, Andreas Vollenweider, Presser Gábor, Benkő László, ifj. Kurtág György, Stockhausen, Ligeti György stb.) szintetizátorra írt műveinek elemzése, hallás utáni feldolgozása, és könnyebb műveik kamaracsoportos előadása

Követelmény

A tanuló tudja az ajánlott anyag szintjének megfelelő barokk és bécsi klasszikus műveket technikailag és zeneileg helyesen interpretálni, egyéni adottságait is figyelembe véve.
Billentéstechnikája és billentésérzékenysége érje el azt a szintet, hogy az év során egy–egy művet helyesen meg tudjon szólaltatni akusztikus és digitális zongorán is.
A hangszintézisben legyen képes a hangerő – ADSR különböző beállításával új hangok létrehozására.
Kamarazenei tudásában tudja az alá- és fölérendelt viszonyokat pontosan követni, előadásában adjon helyes polifonikus dallamvezetést. Tudjon dallamokat utánn nyomásos billentéssel is megformálni. Legyen képes szintetizátorok között OMNI Off módban MIDI kapcsolatokat teremteni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két szóló- és egy kamaradarab eljátszása az ajánlott tananyag nehézségi szintjén

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Ismerkedés a komputer és keyboard lehetőségeivel, használatával
- Hangzatbontás futamszerűen
- Négyeshangzat–fogások
- Több szólam tiszta, értelmes vezetése
- Újabb pedálfunkciók elsajátítása
- Ritmus- és dallamszerkesztés komputergrafikus úton
- Skálák más harmónia–patternekre
- Szintetizátorzene–szerzők eredeti műveinek és átíratának elemzése, megszólaltatása, szükség esetén áthangszerelése
- A kamarazenei munka kibővül tánc- és jazz–zenei produkciókkal
- Összetettebb művek önálló hangszerelése
- A játszott és készített művek elemzése számítógépes megjelenítés segítségével
- Improvizációs gyakorlatok patternek segítségével
- Rendszeres gyakorlás és előadás digitális és akusztikus zongorán

Hangszerismeret

- A szűrők
- A hangkeltő rendszer szűrőjének szerkesztése
- A hangmagasság–burkológörbe (Pitch EG)
- Új COMBI hangzások szerkesztése, létrehozása
- A fúvós hangszercsoport áttekintése, azok megfelelő, stílusos használata
- A MIDI interface
- A szintetizátor története: a digitális szintetizátorok
- A hangtechnikai rendszer elemei: az erősítő és a hangfal

Ajánlott tananyag

Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok

Bach: 18 kis prelúdium

Könnyű szonatinák (Hernádi)

Schumann: Jugend Album

Csajkovszkij: Jugend Album

Schubert: Keringők

Bartók: Gyermekeknek II–III.

Bartók: Mikrokozmosz III–IV.

A „Kezdők muzsikája” sorozat különböző kötetei:

A „Régi kamarazene” sorozat kötetei

Nagy Olivér: Partitúraolvasás – partitúrajáték (Kétszólamú vokális és transzponáló hangszeres példák)

ROLAND ISM sorozat: Mozart, Beethoven

Matt Denis: Blues for beginners

Gonda János: A rögtönzés világa I.

Kovács Gábor: Keyboard iskola I–II.

Planki – Endl: Keyboard iskola I–IV.

Hegedűs Sándor: Gyermekvarázs

Kulcsár Zoltán: Harmónia– és ritmusiskola

Kulcsár Zoltán: Dallamszerkesztés, szekvenciaszöveg, rögtönzés keyboardon

Követelmény

A tanuló tudja az ajánlott anyag szintjének megfelelő barokk és bécsi klasszikus műveket, a könnyebb bécsi szonatinákat, szonátákat valamint romantikus műveket stílushűen előadni. Ezek digitális és akusztikus zongorán való megszólaltatása se okozzon gondot.

A kamarazenélés területén mozogjon otthonosan a bonyolultabb barokk polifónia világában, játsszon klasszikus táncokat, könnyebb romantikus műveket, és igény esetén ismerkedjen meg a tánc– és jazz–zenei elemekkel a kamarazenélés során.

Legyen képes a komputeres megjelenítés segítségével műveket elemezni, editálni, s ezeket az ismereteket a saját darabok írásánál felhasználni. Legyen képes a MIDI technikát a kamarazenében alkalmazni, szekvenszerrel MIDI–kapcsolatot teremteni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két szóló– és egy kamaradarab eljátszása az ajánlott tananyag nehézségi szintjén. Az egyik szólódarab akusztikus hangszeren kerüljön előadásra.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az összes játék– és billentésforma tudatos alkalmazása
- A futam és a repetíció tempójának gyorsítása
- A barokk, klasszikus, romantikus és XX. századi zene stílusos előadása
- A rondó– és a variációs forma tanulmányozása
- Skálajáték más harmónia patternekre
- A komputeres alkalmazások köre kibővül a ritmus– és dallamszerkesztésen túl a *kottagrafikai* szerkesztésekkel
- A MIDI–alkalmazások áttekintése, MIDI–protokoll
- A tanuló próbálkozzék önálló darab írásával tanári segítség nélkül
- A játszott művek további gyakorlása a digitális társhangszereken, illetve akusztikus zongorán
- Ismert szintetizátorzene–szerzők műveinek elemzése, megszólaltatása, szükség esetén áthangszerelése
- A jelentős szintetizátorzene–szerzők műveinek igényes előadásban való megszólaltatása
- Az előadások a XX. századi zenére koncentrálnak ebben az évben

Hangszerismeret

- A beépített effektprocesszor működési jellemzői, paraméterezése
- Az ütős és a szintetikus hangszercsoport hangszereinek áttekintése, stílusos használata
- A szintetizátor története: a szintetizátorok fejlődési tendenciái
- A hangtechnikai rendszer elemei: a keverőpult, a mikrofon és a kábelek

Javasolt tananyag

Czerny: A kézügyesség iskolája
Bach: 18 kis prelúdium
Könnnyű szonatinák (Hernádi)
Csajkovszkij: Jugend Album
Schubert: Keringők
Bartók: Gyermekeknek III–IV.
Bartók: Mikrokozmosz III–IV. (V.)
Hacsaturján: Gyermekalbum II.
Prokofjev: Kindermusik Könnnyű variációk zongorára
A „Kezdők muzsikája” sorozat különböző kötetei
Nagy Olivér: Partitúraolvasás – partitúrajáték (Kétszólamú vokális és transzponáló hangszeres példák)
ROLAND ISM sorozat: Operák
Dániel Capeletti: The Complete Piano 1–3.
Kovács Gábor: Keyboard iskola I–II.
Planki – Endl: Keyboard iskola I–IV.
Hegedűs Sándor: Gyermekvarázs
Kulcsár Zoltán: Harmónia és ritmusiskola
Kulcsár Zoltán: Dallamszerkesztés, szekvenciaszöveg, rögtönzés keyboardon
Esze Jenő: Tanuljunk zongorázni tánczenét
Gonda János: A rögtönzés világa I.
MIDI–szakirodalom

Követelmény

A tanuló tudja megszólaltatni a műveket az ajánlott anyag szintjén mind a négy klasszikus stílusban, jó előadásban. Lehetőség szerint rendelkezék ismeretekkel a jazz– és tánczenei stílusok játékaról is. A kamarazenélésben legyen képes érett produkció nyújtására. Érje el azt a szintet, hogy a továbbiakban bármilyen szintetizátor–zenekarban örömmel és jól tudjon zenélni. Tudjon kisebb volumenű saját művet létrehozni, rendelkezék a zeneszerzés területén olyan alapismeretekkel, hogy ilyen tanulmányokat folytathasson a későbbiek során. Rendelkezék a szintetizátorok hangképzésében olyan jártassággal, hogy legyen képes a játszandó művekhez saját maga a leginkább odailleső új hangokat és hangzásokat létrehozni.

Tudja használni a számítógépes zenei alkalmazásokat. Legyen képes felmérni, hogy valamely hangszer milyen MIDI-információk fogadására, illetve küldésére, valamint hangszerkesztésre, editálásra képes.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két szóló– és egy kamaradarab eljátszása az ajánlott tananyag nehézségi szintjén. Az egyik szólódarab akusztikus hangszerezen kerüljön előadásra.

Követelmények az alapfok elvégzése után

A tanuló ismerje

- az akusztikus, az elektronikus (analóg és digitális) billentyűs hangszerek kialakulását, fejlődéstörténetét, főbb szerkezeti elemeit, azok működését,
- az akusztikus, az elektronikus (analóg és digitális) eszközökre írt klasszikus és kortárs irodalmat, a meghatározó előadók munkásságát,
- az analóg és digitális hangkeltő–berendezések közötti különbségeket,
- a hangszintézissel kapcsolatos alapvető tudnivalókat,
- a számítógép felhasználási lehetőségeit a zene területén.

Legyen képes

- a maga és környezete örömeire muzsikálni választott hangszerén,
- klasszikus és kortárs zeneműveket akusztikus és digitális zongorán, illetve szintetizátoron megfelelő szinten megszólaltatni,
- szintetizátorokkal és más hangszerekkel együtt zenélni (kamara– és zenekari produkcióban egyaránt),
- a szintetizátor funkciót készségi szinten kezelni,
- a hangszintézis–ismeretek felhasználásával önállóan hangszíneket, hangzásokat létrehozni,
- a tanult művekből önállóan egyszerűbb átiratokat (kamaraátiratokat is), hangszereléseket készíteni,
- kisebb kompozíciókat önállóan megalkotni,
- a hangszer megszólaltatásához szükséges hangtechnikai eszközöket (erősítő, hangfal, mikrofon stb.) összeállítani, alapfokon kezelni.

Rendelkezzék

- a program anyagának megfelelő billentyűs készségekkel az elektronikus zenei területen szükséges és elvárható előadókészséggel,
- a kortárs zene olvasásához és interpretálásához szükséges alapvető elméleti ismeretekkel,
- a korszerű képzettség alapjául szolgáló kreativitással,
- a későbbi amatőr zenéléshez szükséges jártassággal a hangtechnika területén,
- a zenei alkalmazásoknak megfelelő jártassággal a számítástechnika területén.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Klasszikus szintetizátor főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

A vizsgán a tanulónak három művet – köztük legalább egyet akusztikus hangszerezen – kell előadnia egyénileg és kamarapartnerekkel

- két előadási darab különböző klasszikus stílusból választva (Bach: 18 kis zongoradarab, „Könnyű szonatinák” (Hernádi), Bartók: Mikrokozmosz III kötet, Bartók: Gyermeknek II–III nehézségi szintjén)
- egy 3–4 szólamú kamarazenei mű (Bartók–Weiner: 10 darab a Gyermeknek, Bach: Wohltemperiertes Klavier I–II kötetének kamara átiratai nehézségi szintjén).

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- kontrollerek használata,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- alkalmazkodóképesség,

Továbbképző évfolyamok

A továbbképző évfolyamokon a legfontosabb szempont a tanuló zeneközelben tartása. Az előző években minden lényeges játék- és hangszertechnikai ismeretet elsajátított, így ez a négy év szabadabban követheti az esztétikai szempontokat. Mód van az intenzívebb kamarazenélési és zenekari lehetőségekre, és itt kell elérnie a zeneiskolának azt, hogy a zenélés életre szóló alapszükségletté váljék számára.

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Számítógépes zenei alkalmazások
- Hangképek használata
- Hangképek játékmódja
- Arpeggiator használata
- Szabad improvizáció

Ajánlott tananyag

Az elektroakusztikus eszközök kézikönyvei

Csajkovszkij: Jugend Album

Bach: 18 kis prelúdium

Bartók: Mikrokozmosz III–IV. (V.)

Nagy Olivér: Partitúraolvasás – partitúrajáték (Kétszólamú vokális és transzponáló hangszeres példák)

Gonda János: A rögtönzés világa III.

Kulcsár Zoltán: Dallamszerkesztés, szekvenciaszövés, rögtönzés keyboardon

Kortárs zeneszerzők (Vangelis, Jan Michael Jarre, Isao Tomita, Rick Wakeman, Andreas Vollenweider, Presser Gábor, Benkő László, ifj. Kurtág György, Stockhausen, Ligeti György stb.) szintetizátorra írt műveinek elemzése, hallás utáni feldolgozása

Követelmény

- Legyen képes a kiválasztott hangkép tulajdonságainak megfelelő játéktechnikára
- Legyen képes hangképekkel improvizációkra
- Legyen képes az arpeggiator használatára
- Legyen képes szekvencer-programban dolgozni

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Improvizáció számítógép közreműködésével,
- Egy darab előadása az évfolyam nehézségi szintjén, használva a szintetizátor adottságait.

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Számítógépes zenei alkalmazások, kottagrafikus program, szekvencer program
- Rögzített anyag felvétele, lejátszása
- Arpeggiator kombinálása hangszínmódosításokkal,
- Komplex improvizáció

Ajánlott tananyag

Az elektroakusztikus eszközök kézikönyvei

Csajkovszkij: Jugend Album

Bach: 18 kis prelúdium

Bartók: Mikrokozmosz III–IV. (V.)

Nagy Olivér: Partitúraolvasás – partitúrajáték (Kétszólamú vokális és transzponáló hangszeres példák)

Gonda János: A rögtönzés világa III.

Kulcsár Zoltán: Dallamszerkesztés, szekvenciaszövés, rögtönzés keyboardon

Kortárs zeneszerzők (Vangelis, Jan Michael Jarre, Isao Tomita, Rick Wakeman, Andreas Vollenweider, Presser Gábor, Benkő László, ifj. Kurtág György, Stockhausen, Ligeti György stb.) szintetizátorra írt műveinek elemzése, hallás utáni feldolgozása

Követelmény

Legyen képes hangképekkel önálló improvizációkra

Tudjon játék közben rögzített hanganyagot használni

Legyen képes az arpeggiator használatára

Ismerjen meg számítógépes zenei alkalmazásokat jártassági szinten,

Legyen képes a szintetizátor, az audiorendszer és a számítógép összekapcsolására,

Legyen képes szekvencer–programban felvételt készíteni a szintetizátoron történő feljátszással

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Önálló improvizáció,
- Egy darab előadása az évfolyam nehézségi szintjén, használva a szintetizátor adottságait.

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Számítógépes zenei alkalmazások ismereteinek bővítése
- Mintavétel, a minta hangszínné alakítása
- Hangforrások keverése számítógépen
- Önálló szintetizátor zenemű alkotás a hangszer lehetőségeinek kiaknázásával

Ajánlott tananyag

Az elektroakusztikus eszközök kézikönyvei

Bajusz – Bors: A PC-k hangja

Gonda János: A rögtönzés világa III.

Simon Collin: Így működik a számítógépes multimédia

Nagy Olivér: Partitúraolvasás – partitúrajáték (Kétszólamú vokális és transzponáló hangszeres példák)

Kortárs zeneszerzők (Vangelis, Jan Michael Jarre, Isao Tomita, Rick Wakeman, Andreas Vollenweider, Presser Gábor, Benkő László, ifj. Kurtág György, Stockhausen, Ligeti György stb.) szintetizátorra írt műveinek elemzése, hallás utáni feldolgozása

Követelmény

- Legyen képes a számítógépen szerkeszteni a szintetizátor hangszíneit
- Legyen képes mintavételre
- Legyen képes kombinálni szekvencer programban a hangkártya és a szintetizátor hangszíneit
- Legyen képes önálló alkotását a szintetizátor lehetőségeinek kiaknázásával előadni

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Önálló improvizáció,
- Egy önálló darab előadása az évfolyam nehézségi szintjén, használva a szintetizátor és szekvencer adottságait.

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Számítógépes zenei alkalmazások ismereteinek bővítése,
- Önálló hangszínek létrehozása, tárolása,
- Hangforrások keverése számítógépen, MIDI, wav, hangfontok,
- Önálló szintetizátor zenemű alkotás a hangszer lehetőségeinek kiaknázásával.

Ajánlott tananyag

- Az elektroakusztikus eszközök kézikönyvei
- Bajusz – Bors: A PC-k hangja
- Gonda János: A rögtönzés világa III.
- Simon Collin: így működik a számítógépes multimédia
- Nagy Olivér: Partitúraolvasás – partitúrajáték (Kétszólamú vokális és transzponáló hangszeres példák)
- Kortárs zeneszerzők (Vangelis, Jan Michael Jarre, Isao Tomita, Rick Wakeman, Andreas Vollenweider, Presser Gábor, Benkő László, ifj. Kurtág György, Stockhausen, Ligeti György stb.) szintetizátorra írt műveinek elemzése, hallás utáni feldolgozása

Követelmény

- Legyen képes a számítógépen önállóan szerkeszteni a szintetizátor hangszíneit
- Legyen képes önálló hangszíneket létrehozni
- Legyen képes kombinálni szekvencer programban a hangkártya és a szintetizátor hangszíneit
- Legyen képes önálló alkotását a szintetizátor és a számítógép lehetőségeinek kiaknázásával előadni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Önálló improvizáció,
- Egy önálló darab előadása az évfolyam nehézségi szintjén, használva a szintetizátor és szekvencer adottságait.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

- Az alapfok végére megfogalmazott követelményeken felül:
- a tanuló játéktechnikai készsége érje el azt a szintet, hogy legyen képes az ajánlott anyagnak megfelelő nehézségű művek előadására – az egyéni alkati sajátosságok figyelembevételével,
- a tanuló előadói készsége tükrözze az életkorából adódó érettebb, elmélyültebb és átéltebb minőséget,
- a hangszer értő használatához tartozó számítógépes zenei, hangtechnikai, elektrotechnikai és hangszintézis-elméleti ismeretek kerüljenek tudatosabb alkalmazásra a közismereti iskolákban szerzett fizikai ismeretek felhasználása révén,
- a tanuló legyen képes önállóan elektroakusztikus zeneműveket létrehozni.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Klasszikus szintetizátor főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

- A vizsgán a tanulónak három művet – köztük legalább egyet akusztikus hangszerezen – kell előadnia egyénileg és kamarapartnerekkel
- két előadási darab különböző klasszikus stílusból választva (Bach: Két– ill. háromszólamú invenciók Chopin: Mazurkák Bartók: Mikrokozmosz V., Bartók: Gyermekeknek III–IV nehézségi szintjén)
 - egy 3–4 szólamú kamarazenei mű (Vivaldi: 4 évszak tételek szintjén), Ravel–, Muszorgszkij–, Grieg–, Debussy–átiratait, vagy eredeti szintetizátorzenék Jan Michael Jarre, Vangelis, Presszer Gábor feldolgozását).

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- pedálhasználat,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Közepes méretű helyiség megfelelő világítással és szellőzéssel, jó hangszigeteléssel és érintésvédelmi megfontolásokból alacsony páratartalommal.

Egy szintetizátor, ami képes élőben módosítani hangszíneit, azokat lehet nagymértékben szerkeszteni, tárolni. Több kontroller beavatkozást tesz lehetővé. Ha a szintetizátor nem kalapácsmechanikás billentyűzettel van ellátva, szükséges egy digitális vagy egy akusztikus zongora (vagy pianínó). A hagyományos szintetizátornak 5–7 oktávsnak, dinamikus billentésűnek és MIDI-csatlakozásokkal rendelkezőnek kell lennie.

Szükség van hozzájuk hangszerállványra, és a zongorás termekben megszokott állítható zongoraszékre.

A teremben hangkártyával és/vagy MIDI-interface-szel rendelkező computer, nyomtató; a számítógép a használt szoftverek futtatásához maradéktalanul szükséges paraméterekkel rendelkeznie.

A hangszerek megszólaltatását végző, a Hi-Fi szabványnak eleget tevő erősítő-keverő-effektprocesszor-hangfal rendszer és az ehhez kapcsolódó – lehetőleg digitális – felvevő egység, nemcsak az órai munkához, hanem a koncertekhez is.

Koncertszerű használat esetén a koncertterem méretétől függően legalább 2x200–400 W teljesítményű rendszer szükséges!